

volává obžalovaný při svých pohrůžkách, ještě o sobě nárok na náhradu škody neplyne. Odůvodněna jest však zmateční stížnost, pokud vytýká, že není dán — pokud se týče zjištěn — zlý úmysl obžalovaného, jak jej zločin podle §u 98 b) tr. zák. vyžaduje. Nalézací soud nezjistil zejména vědomí obžalovaného, že nemá na plnění, které vynucoval, právního nároku, takže výrok, odsuzující ho pro zločin vydírání, spočívá po subjektivní stránce na nesprávném použití zákona a je zmatečný také podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek jako zmatečný zrušiti a podle §u 288 čís. 1 a 3 tr. ř. uznati, jak se stalo. Neshledá-li nalézací soud v jednání obžalovaného po novém projednání věci skutkovou podstatu zločinu podle §u 98 b) tr. zák., bude mu uvažovati, zda tu není snad skutková podstata zločinu podle §u 99 tr. zák.

Čís. 2794.

Falšování potravin (zákon ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák.)
Skutková podstata přečinu § 18 čís. 1 zákona předpokládá škodlivost samých potravin a vědomí pachatelovo o jich škodlivosti; použitím škodlivého konzervačního prostředku (kyseliny) není nutně dána i škodlivost konservované potraviny; záleží na poměru, v jakém byl onen prostředek k potravině přimíchán.

(Rozh. ze dne 24. května 1927, Zm I 682/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Litoměřicích ze dne 9. října 1926, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle §u 18 čís. 1 zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a krajskému soudu v Litoměřicích uložil, by věc znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost, jež uplatňuje důvody zmatečnosti podle §u 281 čís. 4, 5, 9 a), 10 tr. ř., neprovádí sice důvody čís. 9 a), čís. 10 po zákonu, pokud odvozuje právní mylnost odsuzujícího výroku z předpokladu, že preservní sůl (kyselina siřičitá) neškodí lidskému zdraví a že obžalovaní museli důvodně za to míti, že sůl ta je neškodná, neboť předpoklady ty přičí se opačným zjištěním rozsudku, že kyselina siřičitá škodí lidskému zdraví, což bylo obžalovaným dobře známo. Avšak stížnost podotýká ve vývodech právních, že obžalovaní — přimýchávající k masu preservní sůl — nevěděli, že mohou svým jednáním poškoditi lidské zdraví, a ve vývodech formálních, že obžalovaní nekonservovali potraviny takovým způsobem, že požívání těchto, t. j. potravin, je způsobilým lidské zdraví poškoditi. Naznačujíc takto, že od-

suzující výrok byl by v souladě se zákonem jen, kdyby byla zjištěna škodlivost požívatin, nikoliv pouze škodlivost prostředků k jejich konservování použitého a vědomí o škodlivé povaze požívatin, nikoliv jen konservačního prostředku, poukazuje stížnost zřetelně k námitce, že tyto znaky přečinu, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými, nedošly oněmi skutkovými závěry rozsudku zákonného opodstatnění. Námitka je důvodná. Podle §u 18 čís. 1 zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897 dopouští se přečinu, kdo vědomě konservuje potraviny, které jsou určeny k obchodu a tržbě, takovým způsobem, že požívání jich může uškoditi lidskému zdraví. Předpokládá se tedy škodlivost samých potravin a vědomí o škodlivosti těchto. Arciž mohou potraviny s hlediska lidského zdraví naprosto bezvadné nabýti způsobnosti, uškoditi zdraví lidí, kteří jich požívají, také tím, že jsou k nim za účelem jich konservování přimíchány látky, jejichž požívání lidské zdraví poškozují. Avšak škodlivostí přimíchané látky konservačního prostředku není nutně dána i škodlivost celé směseniny (konservované potraviny), zejména není tento výsledek nutným, jde-li v konservačním prostředku o kyselinu; vždyť se účinek leptací a dráždicí, který činí kyselinu lidskému zdraví škodlivou a nebezpečnou, rozředěním jí v jiných látkách seslabuje a dostatečným rozředěním může účinnost kyseliny býti seslabena tak dalece, že lidské zdraví nemůže býti požíváním celé směseniny vůbec nepříznivě dotčeno. Byť i kyselina sama o sobě i v sebe menším množství zůstala lidskému zdraví nebezpečnou, může této vlastnosti pozbyti — je-li požívána současně s poměrně mnohem větším množstvím jiných látek (potravin) naprosto pro lidské zdraví nenebezpečných. Proto pochybil nalézací soud, omeziv se na zjištění způsobnosti konservačního prostředku, uškoditi lidskému zdraví, jak po stránce objektivní, tak i po stránce subjektivní, a nezjistiv dále, v jakém poměru byl prostředek ten, sám o sobě škodlivý, k potravina přimíchán a zda i v tomto poměru konservační prostředek podržel, pokud se týče celé směseniny dodal způsobnost, uškoditi lidskému zdraví, jakož i zda si obžalovaní byli vědomi toho, že potravina stala se způsobilou, uškoditi lidskému zdraví, přimícháním konservačního prostředku i jen v takovém množství, ve kterém ho k sekanému masu přimísili. Po stránce subjektivní nebylo by — jak mimochodem budiž podotčeno — bez významu, že projevy purkmistrovského úřadu v T., z nichž odvozuje rozsudek subjektivní provinění, nemluví povšechně o přidání sřičité kyseliny, nýbrž o »velikém množství«, pokud se týče o »obstojném množství«. Nerozeznáváje ani po stránce objektivní, ani po subjektivní stránce způsobnost konservačního prostředku, uškoditi lidskému zdraví, samého o sobě od souběžné způsobnosti potraviny přimícháním onoho prostředku konservované, použil nalézací soud zákona nesprávně, takže jest odsuzující výrok, k němuž dospěl, stížen zmatkem čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. a bylo jej proto zrušiti, aniž třeba zabývati se tím, co stížnost vytýká řízení a rozsudku prvě stolice po stránce formální. Jelikož jsou, jak uvedeno, skutková zjištění zrušeného rozsudku nedo-

statečná, nelze se obejít bez nového hlavního přelíčení. Proto bylo podle § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. na rok 1878 stížnosti vyhověno a uznáno, jak se stalo, ihned v poradě neveřejné.

Čís. 2795.

Pro posouzení objektivní otázky, zda jde o obvinění ze zločinu ve smyslu § 209 tr. zák., nezáleží na doslovu projevu, nýbrž na věcném jeho dosahu (zda jsou vymyšleny skutkové okolnosti, zakládající skutkovou podstatu zločinu).

V subjektivním směru se vyhledává vědomí pachatelovo, že udává křivě jinou osobu ze zločinu u vrchnosti (tvrdí nepravdivé skutečnosti, zakládající křivé udání, proti lepšímu vědomí); otázku, zda tomu tak, jest řešiti s individuálního stanoviska pachatelova.

(Rozh. ze dne 24. května 1927, Zm I 196/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Chrudimi ze dne 13. ledna 1927, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem utržení na cti ve smyslu §u 209 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a věc vrátil do první stolice, by ji znovu projednala a rozhodla.

D ů v o d y:

Lze přisvědčiti názoru zmateční stížnosti, že pro posouzení objektivní otázky, zda jde o obvinění ze zločinu ve smyslu §u 209 tr. zák., nezáleží na doslovu projevu, nýbrž na věcném jeho dosahu, tudíž na tom, zda jsou vymyšleny skutkové okolnosti, zakládající skutkovou podstatu nějakého zločinu; než z napadeného rozsudku vyplývá, že se těmito právními pravidly též řídil soud první stolice, jenž nespatřuje objektivní skutkovou podstatu §u 209 tr. zák., toliko v jednotlivých nejhrubších výrazech, jako že se prý dopustil soudce »podvodu«, že je »horší než zločinec«, nýbrž přihlíží právě k oněm konkrétním skutečnostem, jež jsou uvedeny v oznámení: »okřiknutí manželky stěžovatelovy, jakož i jeho syna při svědeckém výslechu; nepřesné po případě neúplné protokolování jistých částí svědeckých výpovědí: postup soudce, jenž, prohlásiv původně, že vynese osvobozující rozsudek, rozmysliv si pak věc, postoupil spisy státnímu zastupitelství« a pod. Nalézací soud poukazuje pak obzvláště k místu pozastaveného oznámení, vinícího soudce, že použil nedostačujícího a neúplného svědectví k odsouzení obžalovaného, poněvadž prý chtěl přivoditi rozvrat v jeho rodině, a zdůrazňuje, že ještě při svědeckém výslechu stěžovatel prohlásil, že je viditelné, že soudce ho chtěl odsouditi. Dospívá-li soud na podkladě těchto skutkových zjištění k přesvědčení, že jde o vinění ze zločinu zneužití moci úřední, nelze tomu vytknouti vadnost, vždyť jest přední úřední povinností každého soudce, by s přís-